

إِلَهِي قَدْ سَتَرْتُ عَلَى ذُنُوبَا فِي الدُّنْيَا ...

معبودِ من! همانا گناهانم را در دنیا پوشانیدی ...

• خداوندِ ستّار العیوب

یکی از عنایت های خداوند مهربان در حق بندگان، موهبت پرده پوشی او از گناهان و زشتی های آنان می باشد. در واقع هر انسانی، آبرو و عزت خویش در میان جامعه را مدیون پوشانده ماندن لغزش هایش از جانب خداوند کریم می باشد.

از جمله نکاتی که در دعاهای اهل بیت علیهم السلام مورد توجه آنها بوده است، صفت «ستّاریت» خداوند می باشد که به طور مکرر و بارها، پروردگار خود را به این صفت حمیده و زیبا ستوده اند.

به گونه ای که در دعای ابوحمزه ثمالی آمده است:

«إِلَهِي فَبِحِلْمِكَ أَمَهَلْتَنِي وَ بِسِتْرِكَ سَتَرْتَنِي حَتَّى كَأَنَّكَ أَعْفَلْتَنِي؛ معبود من! به سببِ حلمی که ورزیدی مُهلتم دادی، و چون، ستّار بودی، پرده بر لغزش هایم کشیدی تا آنجا که گویا از کارهایم غافل بودی و نمی دیدی.»

همچنین سیدالسّاجدین علیه السلام در دعای شانزدهم صحیفه سجّادیه، این گونه، پروردگارش را به پرده پوشی می ستاید:

" يا اِلهی فَلَکَ الْحَمْدُ، فَکَمُ مِنْ عَائِبَةٍ سَتَرْتَهَا عَلَیَّ فَلَمْ تَفْضَحْنِی، وَ کَمُ مِنْ ذَنْبٍ غَطَّیْتَهُ عَلَیَّ فَلَمْ تَشْهَرْنِی وَ کَمُ مِنْ شَائِبَةٍ أَلْمَمْتُ بِهَا فَلَمْ تَهْتِکْ عَنِّی سِتْرَهَا، وَ لَمْتُقَلِّدْنِی مَكْرُوهَ شَنَارِهَا وَ لَمْ تُبْدِ سَوَاءَاتِهَا لِمَنْ یَلْتَمِسُ مَعَايِبِی مِنْ جِیرَتِی وَ حَسَدَةَ نِعْمَتِکَ عِنْدِی: ای معبودِ من! شکر و سپاس تو را که چه بسیار عیبم را پوشاندی و رسوایم نکردی و چه فراوان گناهم را پنهان کردی و در گناهان، مشهورم نساختی و چه بسیار، زشتی ها که انجام دادم و پرده - آبرویم - را ندریدی و طوق زشت آن را بر گردنم نیفکندی و بدی های آن را بر همسایگان که در جستجوی عیب هایم هستند و بر حسودانی که تحمل دیدن نعمت هایت را ندارند، آشکار نساختی".

نکته دیگر اینکه خداوند مهربان، نه تنها خود «سِتَّارُ الْعُیُوبِ» است، بلکه از بندگانش خواسته که آنها نیز در این صفت زیبا، آینه پروردگارشان باشند و آنها نیز از لغزش های یکدیگر چشم پوشی و پرده پوشی کنند و بدین گونه آبروی یکدیگر را محفوظ بدارند.

در روایتی از حضرت نبی اکرم صلی الله علیه و آله نقل شده است که: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ حَيٌّ سِتِيرٌ يُحِبُّ الْحَيَاءَ وَ السُّتْرَ؛ به درستی که خدای عزّ و جلّ، بسیار باحیا و پرده پوش است و حیا و پرده پوشی را (نیز در دیگران) دوست می دارد». (سُنَنِ ابُو داوود، ج ۴، ص ۴۰)

در تفسیر این عبارت از دعا، روایتی دل نشین از امام صادق علیه السلام نقل شده است که:

هیچ مؤمنی نیست مگر آنکه در عرش، صورتی دارد شبیه به صورت او در زمین، پس هرگاه کارهای نیکی چون رکوع و سجود و دیگر افعال نیکو از او صادر شود، صورت این اعمال نیکویش در عرش ظاهر می شود، و ملایکه آنرا می بینند و بر او درود می فرستند و برایش استغفار می کنند، ولی اگر معصیتی از او سرزند، خداوند، حجابی بر آن می نهد تا ملایکه بر آن مطلع نگردند، و این است تأویل: «یا مَنْ أَظْهَرَ الْجَمِيلَ وَ سَتَرَ الْقَبِيحَ». (حکیم حاج ملا هادی سبزواری، شرح جوشن کبیر، صص ۲۷۹ و ۲۸۰)

نکته: اگر خداوند، «ستار العیوب» نمی بود و در نتیجه، آدمی با ارتکاب هرگناهی، خود را رسوا و یا در معرض رسوایی می دید، در این صورت، رمز برتری انسان بر ملایکه که همان «اختیار» باشد از بین می رفت.

توضیح آنکه آنچه در واقع سبب شده است که آدمی را از فرشتگان نیز برتر ساخته و او را صدرنشین ملک نماید، همچنین رمز آن همه شگفتی و عظمت انسان در آن است که او ابتدا در مقام اختیار بین سعادت و شقاوت بوده و سپس بامیل و اراده خویش و آزادانه، راه (سعادت) را بپیماید، تا سپس به آن همه عظمت و شگفتی که ملایکه را وادار به سجده در برابر خویش نمود، دست یابد.

حال اگر بنده ای، بداند به محض ارتکاب معصیت، رسوا خواهد شد و آبرویش از میان خواهد رفت، در اینجا به نوعی، «اختیار» در ترک معاصی از او سلب شده و او به گونه ای «جبر» در ترک گناهان مبتلا خواهد شد که آن جبر، خوف از بی آبرویی بعد از هر لغزش می باشد. در این حال، آدمی اگرچه با این انگیزه نیز ترک معصیت نماید،

امری نیکو و پسندیده است، ولی رمز عظمت و شکوه انسان که او را معلم فرشتگان نموده بود، از بین رفته و او را از آن اوج به مقام فرشته شدن تنزل می دهد.

بنابراین «ستار العیوب» بودن حق تعالی، ریشه در «رَبُّ الْعَالَمِينَ» بودن او و اینکه او پرورش دهنده جهانیان بر طبق آنچه استعدادشان تقاضا می کند، (دارد)، و اینکه اگر «رَبُّ الْعَالَمِينَ» بخواهد آدمی را پرورش داده تا آنجا که آینه تمام نمای خداوند خویش گشته و حیرت ملایکه را در پی داشته باشد، باید از پرتو «ستار العیوب» بودن بهره گیرد، تا قبل از هر چیز مقام «اختیار» از انسان، سلب نگردد.

حوزه نت